

Stockholm den 6 juli 2004

Miljödepartementet
Enheten för naturresurser
103 33 Stockholm

Regelverk och praxis för långsiktigt skydd av skogsmark

Skogsindustrierna har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på ovanstående rapport och vill anföra följande.

Sammanfattning

Skogsindustriernas synpunkter på rapporten Regelverk och praxis för långsiktigt skydd av skogsmark kan sammanfattas i nedanstående punkter.

- § Det stora problemet som först och främst måste åtgärdas är ett genomgående strategiarbete med samtliga inblandade myndigheter för att nå fram till EN gemensamt överenskommen strategi för långsiktigt skydd av skogsmark.
- § Glappet för områden mellan 5 och 20 hektar som ofta hamnar utanför myndigheternas handläggning måste hanteras. Det är rimligt att Skogsvårdsstyrelsernas ansvar utökas och förtydligas.
- § Vid värderingar av mark som skall skyddas genom avtal med staten är det principiellt viktigt att den utförs av en oberoende värderare t ex Svefa och inte myndigheten själv. Exempelvis värderar och förhandlar Skogsvårdsstyrelsen själv om biotopskyddsavtal vilket leder till minskad trovärdighet. Frågan blir än mer påtaglig om värdering sker vid arealerna 5-20 hektar. På motsvarande sätt är det felaktigt att Svefa värderar *och* förhandlar för statens räkning vid bildande av naturreservat
- § Förslag om sk utredningsavtal med årlig ersättning till markägare under en övergångsperiod på tio år anser vi innebär en klar risk att enbart skjuta problem på framtiden.
- § Skogsägare har ett mycket stort intresse av tillgång till lämpliga ersättningsmarker. Om markbyten underlättas kan reservatsbildningen snabbas på avsevärt. En ändring av JFL så att länsstyrelserna inte kan vägra förvärvstillstånd samt underlättande för sk trepartsbyten är önskvärt, inlösenmark från staten likaså. Här är det nyligen presenterade avtalet mellan staten och Sveaskog en bra början.
- § Enskilda skogsägare tar i dag ett mycket stort ansvar för att långsiktigt skydda och bevara skogens naturvärden. Samhället måste i ökad utsträckning respektera och visa tillit till skogsägarnas erfarenhet, kunskap och förmåga att balansera miljö och produktion. Den frivilliga hänsynen måste lämna avtryck i miljömålsarbetet och uppvärderas ända ut till handläggarenivån på enskilda myndigheter.

Allmänna synpunkter

Redovisningen ger en objektiv och belysande bild av hur arbetet med det långsiktiga skyddet av skogsmark fungerar. Bristen på pengar, personella resurser samt inbytesmark är viktiga delar i varför reservatsbildningen tar tid men kanske än mer oroande är den uppenbara bristen på samordning mellan berörda myndigheter. Det är viktigt att samhället intar en flexibel hållning och inte binder upp stora ekonomiska och personella resurser som sedan visar sig inte ge de långsiktiga effekter som eftersträvas. Effekten kan bli kvantitet istället för kvalitet.

Enskilda skogsägares kunskap, erfarenhet och engagemang måste tas tillvara och respekteras i alla sammanhang. Det skall vara vägledande vid myndighetskontakter och vid beslut om olika bevarandeinsatser. Kombinationen av frivilliga och formella instrument måste vara flexibel och utgå från enskilda brukares förutsättningar och långsiktiga möjligheter att bedriva en aktiv skötsel.

Skogsindustrierna anser att det vid all redovisning av för naturvård avsatt skogsmark, som i denna rapport, är viktigt att internationellt vedertagna skogsmarksdefinitioner används. Detta ger en internationell jämförbarhet, som är eftersträvansvärd.

Det bör observeras att det nationella arealmålet om totalt ytterligare 400 000 hektar med formellt skydd skall omfatta samtliga markintrång och avsättningar som kan härledas till natur- och kulturvärden, tätortsnära skogsbruk, vattenskydd, Natura 2000 mm.

Särskilda kommentarer

4. Praxis – arbetssätt

Vid värderingar av mark som skall skyddas genom avtal med staten är det principiellt viktigt att den utförs av en oberoende värderare t ex Svefa och inte myndigheten själv. Exempelvis värderar och förhandlar Skogsvårdsstyrelsen själv om biotopskyddsavtal vilket leder till minskad trovärdighet. Frågan blir än mer påtaglig om värdering sker vid arealerna 5-20 hektar. På motsvarande sätt är det felaktigt att Svefa värderar och förhandlar för statens räkning vid bildande av naturreservat.

8. Förbättringsmöjligheter, förändringar och överväganden

Det finns ett påtagligt behov av ersättningsmarker, många skogsägare föredrar ersättningsmark, med likartade förutsättningar, framför ekonomisk ersättning. Samhället måste underlätta för inbyte av mark från Sveaskog och andra publika markägare samt även stimulera fram s k trepartsbyten.

Det är viktigt att områden mellan 5-20 hektar inte hamnar mellan stolarna, här krävs omarbetade rutiner mellan myndigheterna. Det är rimligt att Skogsvårdsstyrelsernas ansvar utökas och förtydligas.

I rapporten förslås att staten och markägaren kan skriva ett s.k. utredningsavtal på maximalt tio år i avvaktan på att man finner lämpligaste sätt att bevara och skydda ett område med höga naturvärden. Skogsindustrierna avstyrker förslaget som huvudsakligen skjuter problem på framtiden.

Skogsindustrierna avstyrker inrättande av s.k. naturskyddsförrättning vilket innebär en ökad formalisering av reservatsprocessen.

SKOGSINDUSTRIERNA

Linda Eriksson